

Motion till riksdagen 2019/20:1221

av **Isak From m.fl. (S)**

Ålderskrav och kompetensbevis för vattenskoter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ersätta nuvarande vattenskoterförordning med ett krav på behörighetsbevis, förarbevis eller körkort samt åldersgränser för vattenskotrar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vattenskoterns dåliga rykte får till stor del skyllas på förarna. Vittnesmål om buskörning runt om i landet är många, men rätt använd med förnuft är vattenskotern ett fordon som kraftigt ökat i popularitet.

Det är mycket positivt att den S-ledda regeringen infört en 15 års gräns som föreskriver att det i förordningen (1993:1053) om användning av vattenskotter ska införas en ny paragraf, 3 c §, av följande lydelse.

3 c § Vattenskotter får framföras endast av den som har fyllt femton år.

Denna förordning träde i kraft den 1 juni 2019.

I Sverige finns nu en åldersgräns men inget krav på förarbevis.

I sommar har dessvärre flera alvarliga olyckor med vattenskotter inträffat.

I Trollhättan körde två personer in i ett berg och fick efter en stor räddnings insats föras till sjukhus .

Förra sommaren som det krävs förarbevis för att köra vattenskoter i Danmark

Efter den allvarliga vattenskoterolyckan i Köpenhamn där två personer omkom skärpte den danska regeringen reglerna för vattenskotrar. Sedan tidigare har Danmark en åldersgräns på 16 år för den som vill köra vattenskoter och från och med i år krävs dessutom förarbevis.

Att vattenskotern fått ett oförtjänt dåligt rykte kan skyllas på försäljningsföretagen som gärna lyft fram vattenskotern som en rolig leksak på vattnet. Dessutom att förarna många gånger inte uppträtt sjömansmässigt utan använt skotern som en leksak, i stället för som en båt, dessutom ofta i hög fart även där hastighetsbegränsningar gäller. De internationella sjövägsreglerna gäller även för vattenskotrar och måste följas av dess förare.

Det har varit fritt fram att köra vattenskoter de senaste åren

Svensk vattenskoterförordning med regleringen att vattenskoter bara får framföras i allmän farled är inte giltig. Vattenskotern har av vissa ansetts vara miljöfarlig, bullersam och störande i största allmänhet. Miljödepartementet har, tillsammans med några länsstyrelser, jobbat på ett förbud för vattenskoter. Det senast kända är att vattenskoter inte skulle få användas på andra platser än i allmän farled. Reglerna har varit svåra att tillämpa och anses inte längre tillämpbara enligt EU-regler, för bland annat rätten att fritt utnyttja godkända varor. För att kunna hävda att vattenskotern är en miljöfara måste respektive länsstyrelse i varje län visa på vilket sätt det skulle vara negativt för miljön och ange känsliga områden specifikt i varje sjö och kustavsnitt. En sådan prövning av alla vattendrag är näst intill omöjligt att genomföra.

I dagsläget gäller den gamla förordningen delvis fortfarande, men den går inte att tillämpa. Chefsåklagare Jörgen Lindberg har i brev till Kustbevakningen och polisen sagt att ”rekommendationen är att inte rapportera förare av vattenskoter som kör på annan plats än allmän farled”. Det ligger också en skrivelse hos Miljödepartementet där det föreslås att vattenskoterförordningen tas bort.

Det betyder att det är fritt fram att köra vattenskoter på alla platser där man får köra en båt, säger till exempel Fredrik Josefson, vid sjöpolisen i Stockholm.

Efter flera uppmärksammade olyckor med vattenskotrar flaggade tidigare infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd 2013 för att det kan bli aktuellt med någon form av förarbevis. I december föreslog Havs- och vattenmyndigheten (HaV) att regeringen skulle slopa vattenskoterförordningen och i stället införa krav på behörighetsbevis samt åldersgränser för snabba farkoster till sjöss.

HaV:s förslag var att införa ett höghastighetsbevis för framförande av fritidsfartyg som kan uppnå hastigheter om minst 35 knop. HaV föreslog också krav på behörighetsbevis för förande av motorstarka fritidsfartyg som kan uppnå en hastighet om minst 15 knop.

Fakta: Vattenskoter

En vattenskoter är en farkost som är kortare än 4 meter. Den drivs med en förbränningsmotor med ett vattenjettaggregat. Definitionen enligt vattenskoterförordningen är följande:

En farkost vars längd understiger fyra meter och som har en förbränningsmotor med ett vattenjettaggregat som främsta drivkälla och har utformats för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä snarare än befinner sig i den.

Den som kör vattenskoter betraktas som ”befälhavare” i lagens mening. En befälhavare har ansvar att köra säkert och inte orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa, natur eller miljö. Det ansvaret följer av miljöbalken och sjölagen.

Källa: Naturvårdsverket.

I Sverige krävs ännu ingen utbildning.

Kustbevakningen har i många år haft problem med vattenskotrar som kör fort och olämpligt nära stränder och folk som badar. Vattenskotern i sig gör inte större skada än andra båtar. Dessutom har de miljövänliga fyrtaktsmotorer.

Med anledning av den tidigare nämnda buskörning kopplat till de internationella sjövägsreglerna vore det önskvärt med en högre åldersgräns för det starkaste modellerna och någon form av kompetenskrav, förarintyg eller förarbevis eller motsvarande, ungefär det som finns för EU-mopeder eller det förarbevis som gäller för snöskotrar i dag. Utformningen av ett sådant förarbevis bör bygga på att den som klarat ett obligatoriskt kunskapsprov med godkänt resultat ska vara berättigad att ansöka om ett förarbevis.

Det är inte vattenskotern som är problemet utan den som framför vattenskotern. Det är att man inte vet om de lagar och regler som finns i det område man kör i. Eftersom det inte krävs någon utbildning idag så kan du sätta vem som helst att köra en vattenskoter konstaterar kustbevakningen.

Isak From (S)

Hanna Westerén (S)

Marlene Burwick (S)

Malin Larsson (S)